

BELEIDSPLAN 2025 - 2028

HERVORMDE GEMEENTE IJSELMUIDEN – GRAFHORST
WIJKGEMEENTE I

Hervormde gemeente
IJsselmuiden/Grafhorst

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
H1 – Wijkgemeente	4
1.1 Structuur van de (wijk-)gemeente	4
1.2 Grondslag en positie	4
1.3 Grotere verbanden	6
1.4 Onopgeefbaar verbonden met Israël	6
1.5 Beleidsvoornemens	6
H2 - Eredienst.....	7
2.1 Diensten	7
2.2 Ambten.....	8
2.3 Sacramenten	8
2.4 Liturgie	9
2.5 Voorzieningen	9
2.6 Aandachtspunten	9
2.7 Beleidsvoornemens	10
H3 – Pastoraat	11
3.1 Regulier huisbezoek	11
3.2 Ouderenpastoraat.....	12
3.3 Ziekenpastoraat	12
3.4 Rouwpastoraat	12
3.5 Trouwpastoraat.....	13
3.6 Crisispastoraat	13
3.7 Pastoraat rondom de (over)doop.....	14
3.8. Overig pastoraat	14
3.8 Aandachtspunten	15
3.9 Beleidsvoornemens	15
H4 – Catechese	16
4.1 Inhoud en doelstelling	16
4.2 Catechesevormen	16
4.3 Aandachtspunten.....	17
4.4 Beleidsvoornemens.....	17
H5 – Jeugdwerk.....	18
5.1 Inhoud, doelstelling en uitgangspunten	18
5.2 Huidige middelen	19
5.3 Aandachtspunten	20
5.4 Beleidsvoornemens	20

H6 – Diaconaat	21
6.1 Inhoud en doelstelling	21
6.2 Huidige middelen	21
H7 – Evangelisatie.....	23
7.1 Situatieschets.....	23
7.2 Evangelisatiecommissie	23
7.3 Zendingswerk.....	24
7.4 Doelen.....	24
7.5 Beleidsvoornemens	24
H8 – Vorming en toerusting	25
8.1 Activiteiten onder verantwoordelijkheid van wijkgemeente I	25
8.2 Activiteiten onder verantwoordelijkheid van de algemene kerkenraad	26
8.3 Aandachtspunten.....	26
8.4 Beleidsvoornemens.....	26
H9 – Beheer	27
H10 – Kerkelijke en levensbeschouwelijke onderwerpen.....	29
10.1 Begraven	29
10.2 Verkering, huwelijk, echtscheiding en samenwonen	29
10.3 Andersgeaardheid; homofilie	34
10.4 Genderdysforie (genderidentiteitsstoornis) en transseksualiteit	36
10.5 Aandachtspunten	37
10.6 Beleidsvoornemens	37

Voorwoord

De kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland schrijft voor dat de kerkenraad iedere vier jaar een beleidsplan opstelt. Dit gebeurt na overleg met het college van kerkrentmeesters, het college van diakenen en met alle daarvoor in aanmerking komende organen van de gemeente. De gemeente is echter geen vereniging of instelling die haar eigen toekomst bepaalt, maar heeft als gemeente van Christus een eigen karakter. Het bestaan van de gemeente en haar toekomst ligt immers in God, Die Zijn kerk vergadert, voedt, beschermt en onderhoudt. Hij is het dan ook Zelf die de gemeente regeert door Zijn Woord en Geest.

Na een aantal jaren is het nodig om het beleidsplan onder de loep te nemen en te actualiseren. Daarmee komen vragen op als: is alles nog actueel? Zijn er zaken die veranderd zijn? Het is een moment om als kerkenraad en gemeente achterom te kijken. Wat is gedaan met de beleidsvoornemens? Wat is er afgelopen jaren gebeurd? Het waren jaren waarin de coronapandemie ook op het kerkelijk leven een grote invloed had. Het is een moment om even stil te staan. Sluit wat gezegd wordt over het profiel van de gemeente aan bij de huidige situatie? Hoe is het nu en wat speelt er? Het is ook een moment om naar de toekomst te kijken. Wat zijn onze verwachtingen? Zijn we nog steeds een groeiende gemeente? Groei, niet alleen in aantal, maar ook in betrokkenheid en bovenal in verbondenheid aan Christus.

In dit perspectief gezien kan een beleidsplan een nuttig hulpmiddel zijn voor het bestuur van de gemeente, ten dienste van de gemeente. Het gaat dan om het verwoorden van een Bijbelse visie op de gemeente; op het verstaan van haar opdracht in de wereld; op standpunten over concrete onderwerpen, en op nieuwe ontwikkelingen. Het verwoorden van deze zaken in een beleidsplan komt ook de continuïteit en de overdracht ten goede bij toetreden van nieuwe leden tot de gemeente en bij wisselingen binnen de kerkenraad.

Het beleidsplan wordt conform ordinantie 4-8 van de kerkorde door de kerkenraad voorlopig vastgesteld, waarna de gemeentelieden in de gelegenheid worden gesteld hun mening over het beleidsplan kenbaar te maken. Daarna stelt de kerkenraad het beleidsplan vast. Bij de uitwerking van de verschillende onderwerpen hebben de volgende algemene overwegingen als leidraad gediend:

- Het beleidsplan is gericht op hoofdlijnen en hoofdzaken.
- Zaken die kerkordelijk geregeld zijn, worden alleen opgenomen als het de leesbaarheid ten goede komt.
- Naast het beleidsplan kennen we ook nog de plaatselijke regeling als bedoeld in ordinantie 4-8-5.

Ook voor dit beleidsplan geldt het woord van Psalm 127: 'Als de HEERE het huis niet bouwt, tevergeefs zwoegen zijn bouwers eraan.'

In afhankelijkheid van Zijn onmisbare Zegen moge dit beleidsplan dienstbaar zijn aan de instandhouding en verdere opbouw van Zijn gemeente.

H1 – Wijkgemeente

1.1 Structuur van de (wijk-)gemeente

De Hervormde Gemeente IJsselmuiden-Grafhorst maakt deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland en is opgedeeld in twee zelfstandige wijkgemeenten met elk een eigen wijkkerkenraad en predikantsplaats. De wijken zijn op basis van geografische ligging verdeeld en bij plaatselijk reglement vastgesteld. Gemeenteleden hebben de mogelijkheid tot overschrijving naar een andere wijk.

Jaarlijks wordt er minimaal één gezamenlijke ambtsdragersvergadering gehouden, waarin vooral Bijbelse, theologische, pastorale en eventueel kerkhistorische onderwerpen aan de orde kunnen komen.

De samenstelling en werkwijze van de kerkenraad van wijkgemeente I (hierna te noemen gemeente) is geregeld in de plaatselijke regeling van deze gemeente.

1.2 Grondslag en positie

De gemeente noemt zich hervormd-gereformeerd binnen de Protestantse Kerk in Nederland. Bij haar positiebepaling binnen de Protestantse Kerk in Nederland houdt de gemeente vast aan het Convenant van de Classis Alblisserdam, waaruit als volgt wordt geciteerd:

Onze Hervormde Gemeente staat op gereformeerde grondslag. Dat houdt onder meer in dat binnen het gemeentelieven een centrale plaats wordt toegekend aan een Schriftuurlijke, en appellerende prediking in de beide zondagse erediensten en op de christelijke gedenkdagen. Daarbij geldt de Bijbel als het onfeilbaar Woord van God, gezaghebbend voor leer en leven.

In de beide sacramenten, t.w. de viering van het Heilig Avondmaal en de bediening van de Heilige Doop belijdt en ervaart de gemeente de gemeenschap met Christus en met elkaar en de verbondstrouw van God. De gemeente belijdt het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof, zoals neergelegd in de drie algemene belijdenisgeschriften van de kerk, nl. de Apostolische Geloofsbelijdenis, de geloofsbelijdenis van Nicéa en de geloofsbelijdenis van Athanasius. De gemeente wil staan in de traditie van de Reformatie en trouw zijn aan de belijdenis van het voorgeslacht. Zij acht zich dan ook gebonden aan de drie bijzondere belijdenisgeschriften van de kerk, de drie Formulieren van Enigheid, nl. de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels.

De grondslag van onze gemeente kan onder geen beding worden gewijzigd door besluiten van meerdere ambtelijke vergaderingen van de kerk of de overheid. De kerkenraad en de gemeente hebben deze grondslag en enkele concretisering daarvan verwoord en geven daarmee aan waarop zij de synode aanspreken en waarop zij door haar aangesproken willen en mogen worden.

1. Als kerkenraad en gemeente belijden wij, met Gods hulp acht te geven op en vast te houden aan de zuivere prediking¹ van het Evangelie, de zuivere bediening van de sacramenten, het bestraffen van de zonden, ons in alle dingen te richten naar het onfeilbaar Woord van God, waarbij wij alles wat hiermee in strijd is, verwerpen.
2. Als kerk, geboren uit de gereformeerde tak van de Reformatie, aanvaarden wij daarom niet zonder meer de Augsburgse Confessie, noch de Catechismus van Luther. Verder verwerpen wij de Konkordie van Leuenberg en de Barmer Thesen.²
3. Als kerkenraad en gemeente belijden wij dat de heilige doop een instelling is van Jezus Christus om ons en onze kinderen Zijn verbond te verzegelen. Daarom behoren de kleine kinderen van de gemeente als erfgenamen van het Rijk van God gedoopt te wezen.
4. Als kerkenraad en gemeente belijden wij dat het Heilig Avondmaal een instelling is van Jezus Christus, die Hij alleen heeft ingesteld voor Zijn gelovigen die in het midden van de gemeente belijdenis des geloofs hebben afgelegd. Wij vermanen alle ongelovigen en hen die zich met ergerlijke zonden besmet weten, zich van de tafel des Heeren te onthouden, zolang zij zich niet bekeren. Met Gods hulp zullen wij tegenstaan en weren allen die de heilige sacramenten misbruiken of verachten.
5. Als kerkenraad en gemeente belijden wij dat tot ambtsdragers van de gemeente – zowel ouderlingen als diakenen – door wettige verkiezing geroepen en bevestigd dienen te worden mannenbroeders, belijdende leden van de kerk en vervuld met de Heilige Geest.
6. Als kerkenraad en gemeente belijden wij dat het huwelijk tussen man en vrouw een instelling van God is en als zodanig heilig gehouden dient te worden. Alternatieve samenlevingsvormen zijn on-Bijbels en daarom censurabel. Daarom zal de kerkenraad op Bijbelse wijze tucht oefenen over hen die deze instelling van God ontkrachten.
7. Als kerkenraad en gemeente spreken wij uit dat zodanige mannen als kandidaat tot de heilige dienst toegelaten en bevestigd dienen te worden, die, staande op de hierboven vermelde en verantwoorde grondslag, de kerk wensen te dienen met het Evangelie van Jezus Christus.

---

¹ Onder zuivere prediking bedoelen wij zoals verwoord in de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels. Art 29 NGB; De merktekenen, om de ware kerk te kennen, zijn deze: zo de kerk de reine prediking van het evangelie oefent; indien zij gebruikt de reine bediening der sacramenten, gelijk die Christus ingesteld heeft; zo de kerkelijke tucht gebruikt wordt, om de zonde te straffen. DL 3,4 art 17; Want door de vermaningen wordt de genade medegedeeld; en hoe vaardiger wij ons ambt doen, des te heerlijker vertoont zich ook de weldaad Gods.

² De Augsburgse Confessie, die o.a. de Doop “heilsnoodzakelijk” noemt (zonder doop geen zaligheid) en om de visie op Afval der heiligen/Avondmaal en de Biecht. De Catechismus van Luther, vanwege de visie op het Heilig Avondmaal. De Konkordie van Leuenberg, vanwege de afgezwakte belijdenis van Christus als waarachtig God, van de toorn van God over de zonde, het optimistisch mensbeeld en een te grote aandacht voor de dienst van de kerk in deze wereld. De Barmer Thesen. O.a. vanwege de al-verzoening en de ruimte voor Schriftkritiek.

Het is ons verlangen, dat geheel de kerk waarlijk belijdende kerk is, levend overeenkomstig Gods Woord en getuigenis, zodat aan haar geestelijk karakter geen afbreuk wordt gedaan door verwereldlijking. Staande op deze grondslag wensen wij in de kerk die God in ons vaderland gepland heeft, ons Nederlandse volk te dienen met het heilig Evangelie der genade Gods.

1.3 Grotere verbanden

De gemeente IJsselmuiden-Grafhorst behoort tot de classis Overijssel-Flevoland en tot de ring Kampen. De gemeente wordt direct of indirect vertegenwoordigd in de classis.

1.4 Onopgeefbaar verbonden met Israël

Als gemeente weten wij ons verbonden met het volk Israël, waarmee de HEERE Zijn verbond heeft gesloten. In Genesis 12 lezen we dat God met Abraham en zijn nageslacht een eeuwig verbond is aangegaan. Dat verbond loopt door heel de Bijbel als een rode draad. Wanneer we bijvoorbeeld de psalmen zingen, de profeten horen en de geschriften lezen, komen we overal tegen dat de Heere eeuwig Zijn verbond zal gedenken. Ook de apostelen getuigen daarvan, zoals Paulus in Romeinen 11. Wij verwachten op grond hiervan ook grote dingen voor Israël, als teken van Gods trouw voor Zijn volk, voor het oog van heel de wereld. Voor de christelijke gemeente, waartoe zowel jood als heiden, door het geloof in Jezus Christus, behoren, wacht een heerlijke toekomst. De verbondenheid met Israël krijgt regelmatig aandacht in de verkondiging en in de gebeden, in het bijzonder op de eerste zondag van oktober.

1.5 Beleidsvoornemens

1. Bezinning over volmacht stemmen en/of stemmen met stembus.

H2 - Eredienst

In de liturgie van de eredienst staat de prediking centraal. In de prediking wordt het evangelie, de zeer blijde boodschap, verkondigd en klinkt de oproep tot bekering en het geloof in Christus, de Gekruisigde, onder verwijzing naar o.a. Johannes 3:16.

De prediking heeft als doel dat zondaren door de Heilige Geest tot geloof in de Heere Jezus Christus komen, zich bekeren en zich door het geloof als een kind van God aangenomen mogen weten en daardoor met woord en daad van Hem gaan getuigen en gaan leven tot eer van Hem en tot heil van onze naaste.

Van de predikant wordt gevraagd dat hij het hele Woord van God onderzoekt en predikt.³ Daarbij is een zorgvuldige exegese nodig en zo mogelijk een actuele toepassing voor de gehele gemeente, rekening houdend met verschillen in leeftijd, achtergrond, intellectuele ontwikkeling en werksituatie van de gemeenteleden. In de prediking blijft aandacht voor de kinderen en jongeren nodig.

2.1 Diensten

Elke zondag wordt er onder verantwoording van wijkgemeente I een morgen- en middag/avonddienst gehouden.

In de middagdienst, die het karakter kent van een leerdienst, wordt zo veel mogelijk uit de Heidelbergse Catechismus, Nederlandse Geloofsbelijdenis en Dordtse Leerregels gepreekt. Er worden – over het algemeen eens per jaar - de volgende bijzondere diensten gehouden:

- **Aangepaste kerkdienst**

In deze dienst wordt in de prediking in het bijzonder rekening gehouden met anders begaafden.

- **Belijdenisdienst**

In de belijdenisdienst leggen belijdeniscatechisanten openbare belijdenis van het geloof af in het midden van de gemeente. De gemeente heeft na afloop van de belijdenisdienst de gelegenheid de belijdeniscatechisanten een hand te geven.

- **Afsluitingsdienst Vakantiebijbelweek**

Op de zondagochtend na de vakantiebijbelweek wordt in de Dorpskerk tijdens de kerkdienst aandacht besteed aan de afsluiting van de Vakantiebijbelweek.

- **Themadienst gezin-school-kerk**

Tijdens de themawEEK gezin-school-kerk, die in samenwerking met de Hervormde scholen wordt gehouden, wordt in deze dienst over een specifiek thema gepreekt, dat gedurende de themawEEK op de Hervormde scholen is behandeld.

---

³ 2 Timotheüs 3:16

- **Dienst voor de opening van het Winterwerk**
- **Eeuwigheidszondag**

Op de laatste zondag van het kerkelijke jaar wordt stilgestaan bij de gemeenteleden die het afgelopen kerkelijk jaar zijn overleden.

Naast de zondagse erediensten worden ook op eerste kerstdag, Goede Vrijdag, bid- en dankdag voor gewas en arbeid twee diensten belegd. Verder worden er ook diensten belegd op tweede kerst-, paas- en pinksterdag, op Hemelvaartsdag, oudejaarsavond en nieuwjaarsmorgen. Voorafgaande aan de morgendiensten van eerste kerst-, paas- en pinksterdag worden er passende liederen en aansluitend een psalm gezongen.

Daarnaast wordt rondom 31 oktober een reformatieherdenking gehouden, onder verantwoordelijkheid van de plaatselijke Hersteld Hervormde Gemeente IJsselmuiden - Grafhorst, de Hervormde Gemeente IJsselmuiden – Grafhorst en de Gereformeerde Gemeente te Kampen.

In de wintermaanden worden er doordeweekse diensten belegd.

2.2 Ambten

Om de gemeente bij het heil te bepalen en bij haar roeping in de wereld te bewaren, zijn van Christuswege de ambten gegeven aan de gemeente. Onderscheiden worden de ambten van predikant, ouderling en diaken.

De ambtsdragers hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de opbouw van de gemeente door zorg te dragen voor de dienst van Woord en sacramenten; de missionaire, diaconale en pastorale arbeid; de geestelijke vorming; het opzicht; het rentmeesterschap over de vermogensrechtelijke aangelegenheden en andere arbeid. De roeping tot het ambt geschiedt van Christuswege door de gemeente.

Een ambt in de kerk kan uitsluitend worden vervuld door mannen die daartoe naar de orde van de kerk geroepen zijn, belijdenis van het geloof hebben afgelegd en in het ambt bevestigd zijn in de Naam des Heeren. De bevestiging in het ambt vindt plaats in het midden van de gemeente, met gebruikmaking van het bevestigingsformulier.

2.3 Sacramenten

Heilige Doop

In de week voorafgaand aan de bediening van de Heilige Doop wordt een doopzitting gehouden voor beide doopouders. De gemeente heeft na afloop van de doopdienst de gelegenheid de doopouders de hand te schudden en Gods zegen toe te wensen.

Heilig Avondmaal

Het Heilig Avondmaal wordt viermaal per jaar gehouden. Ook in verzorgingshuis de 'Maarlenhof', wordt onder wisselende verantwoordelijkheid van wijkgemeente I en wijkgemeente II het Heilig Avondmaal bediend. Een week voorafgaande aan de Avondmaalsviering wordt een voorbereidingsdienst gehouden. In de week van voorbereiding wordt censura morum gehouden

en is er op zaterdagavond een bezinningsuur voor de gehele gemeente. Op de Avondmaalszondagen wordt in de middag of avond een dankzegging- en nabetrachtingdienst belegd. De sacramentsbedieningen worden in principe door de eigen wijkpredikant verzorgd.

2.4 Liturgie

De liturgie heeft tot doel de Heere te prijzen en te eren, en betrokkenheid van de gemeenteleden bij de eredienst te versterken. Dit krijgt o.a. vorm door de gemeentezang, door het lezen in het Woord van God, de prediking, het gebed en door inzameling van de gaven. In het gebed krijgt de verootmoediging, schuldbelijdenis, dankzegging, het invoeren van de Heilige Geest en lofprijzing een plaats. Ook zal actueel en concreet ingegaan worden op de noden waarvoor voorbede wordt gedaan.

In de eredienst wordt de Herziene Statenvertaling gelezen en desgewenst kunnen gastvoorgangers de Statenvertaling gebruiken. We maken gebruik van de hertaalde formulieren. Er worden liederen gezongen die uit de Bijbeltekst opkomen of daarop gegrond zijn: de berijmde Psalmen en enige gezangen. Deze worden in de berijming van 1773 iso-ritmisch gezongen.

Elke zondagmorgen worden de Tien Geboden en de samenvatting daarvan gelezen en in de middag- of avonddienst één van de onder ons bekende geloofsbelijdenissen. De gemeente beantwoordt dit met het zingen van een Psalm of een lied uit Enige gezangen. Vóór de aanvang van de morgendiensten wordt een psalmvers gezongen dat de kinderen van de zondagsschool voor die zondag hebben moeten leren.

In doopdiensten wordt het doopformulier gelezen. In de voorbereidingsdienst op het Heilig Avondmaal wordt het eerste gedeelte van het avondmaalsformulier gelezen en in de avondmaalsdienst zelf het tweede gedeelte.

2.5 Voorzieningen

Om zoveel mogelijk gemeenteleden de mogelijkheid te bieden om de erediensten te bezoeken is 's morgens kinderopas aanwezig, terwijl bij de avondmaalszondagen er 's middags ook kinderopas is geregeld.

Voor mensen die slecht ter been zijn, bestaat kerkvervoer. Voor degenen die niet meer in de gelegenheid zijn om de diensten te bezoeken is er de mogelijkheid om via kerkradio of internet de diensten mee te beleven. Voor mensen, die tijdelijk door ziekte niet in staat zijn de zondagse erediensten te bezoeken, verzorgt de diaconie de opnames van de diensten en de distributie ervan of zorgt voor tijdelijke verstrekking van een kerkradio.

Van iedere eredienst kan tegen vergoeding een geluidsdrager worden verkregen. Ook kunnen via internet de geluidsoptnames van diensten gedownload worden.

2.6 Aandachtspunten

1. De techniek en de (betrouwbare) voorziening rondom de uitzendingen via de kerkradio hebben de aandacht van de kerkenraad.

2. Het inzamelen van de gaven is een wezenlijk onderdeel van de eredienst en willen we blijvend stimuleren.

2.7 Beleidsvoornemens

1. Bezinning op de trouw van de gemeente in de kerkgang, specifiek in de tweede dienst en tijdens de diensten waarin het Heilig Avondmaal wordt bediend en de nabetrachting daarop plaatsvindt.
2. Bezinning op de rijkdom van de liturgie van de gereformeerde traditie.

H3 – Pastoraat

Het pastoraat heeft haar oorsprong in Gods liefdevolle zorg en aandacht voor Zijn gemeente. Hij is de Herder over Zijn schapen. Hij ziet naar Zijn gemeente om, daarom is de gemeente geroepen om ook om te zien naar elkaar. In het pastoraat dient dus tot uiting te komen dat in de gemeente, door en vanuit de liefde van God, zorg gedragen wordt voor het geestelijk welzijn (zielenheil) van elkaar. Samengevat is het pastoraat een door God gegeven opdracht om elkaar te wijzen op Gods beloften en geboden voor tijd en eeuwigheid.

Pastorale zorg is een roeping voor álle gemeenteleden en in het bijzonder voor predikanten en ouderlingen, waarbij een goede afstemming tussen predikant en ouderling van groot belang is. Zij brengen bezoeken aan gemeenteleden en gezinnen waarbij vooral het persoonlijke geloofsleven en de verwerking van de vruchten van de prediking aan de orde komen. Praktisch betekent dat, dat er door pastorale gespreksvoering en gebed, het lezen uit Gods Woord en het bespreken daarvan, gezocht wordt naar antwoorden op levensvragen op het gebied van identiteit, zingeving, geloven en belijden. Sinds de zondeval is er veel gebrokenheid gekomen, die zich op tal van manieren openbaart in levens van mensen. Juist in de pastorale contacten mag iets van de innerlijke bewogenheid van de Heere Jezus worden getoond in het staan naast de ander.

In bijzondere gevallen vindt extra pastorale zorg plaats door predikant en ambtsdragers. Te denken valt aan ziekte, verdriet, problemen, overlijden, blijde gebeurtenissen en wanneer dit verder nodig wordt geacht. Binnen de Hervormde Gemeente IJsselmuiden - Grafhorst is er ook een groep van bezoekbroeders en -zusters die gemeenteleden frequenter bezoeken.

Op de reguliere kerkenraadsvergadering wordt het pastoraat als een vast agendapunt besproken. Bij dit agendapunt worden mededelingen gedaan omtrent het bezoekwerk dat gedaan is of op korte termijn moet worden gedaan. Eventuele pastorale problemen worden besproken in de zgn. consistorievergaderingen, die in principe alleen voor ouderlingen en predikant bedoeld zijn. Afhankelijk van het onderwerp kunnen ook diakenen worden uitgenodigd.

3.1 Regulier huisbezoek

Aan iedere ouderling is een aantal pastorale eenheden toebedeeld die bij elkaar een sectie vormen. De sectieouderling is de eerstverantwoordelijke voor het pastoraat in eigen sectie. Hij houdt in het ledenregistratiesysteem LRP bij wanneer hij zijn bezoeken heeft afgelegd. Een ouderling kan – indien gewenst - zich laten vergezellen door een medeouderling of diaken.

Het bijwonen van een regulier huisbezoek door jongeren vindt niet in alle gevallen plaats. Het is belangrijk dat een ouderling daar wel op aanstuurt. Een mogelijke werkwijze is dat een ambtsdrager bij de voorbereiding van een huisbezoek met een voorstel naar gezinnen komt 'hoe' en 'op welke wijze' hij invulling verlangt te geven aan het huisbezoek. Als er jonge kinderen bij het huisbezoek betrokken zijn, kan worden overwogen om de eerste 20 minuten specifiek tijd aan hen

te besteden en dat moment af te ronden met een kort toegepast Bijbelgedeelte en gebed. Er kan met thuiswonenden die 18+ zijn ook een aparte afspraak gemaakt worden.

3.2 Ouderenpastoraat

Gemeenteleden ouder dan 80 jaar worden bezocht door de pastoraal medewerker rond hun verjaardag en jaarlijks door de sectieouderling. Daarnaast worden gemeenteleden van 85 jaar en ouder jaarlijks bezocht door de ouderling die het ouderenpastoraat onder zijn beheer heeft. Goed onderling contact tussen hem en de sectieouderling is belangrijk. Voor alleenstaanden vanaf 70 jaar en echtparen vanaf 75 jaar is er eveneens de mogelijkheid van extra bezoek door een bezoekbroeder of -zuster vanuit de gemeentebrede bezoekencommissie.

3.3 Ziekenpastoraat

De pastoraal medewerker bezoekt in overleg met de predikant met regelmaat de zieken thuis en gemeenteleden woonachtig in de verzorgingshuizen. Zieken in het ziekenhuis worden wekelijks door de predikant bezocht. Gemeenteleden die ontslagen zijn uit het ziekenhuis, worden thuis nog een keer bezocht door de sectieouderling. Gemeenteleden die permanent in een verzorgings- of verpleeghuis buiten de gemeente worden opgenomen, vallen kerkordelijk (vanwege de verhuizing) niet langer onder de pastorale wijkzorg. De sectieouderling zal in dat geval vragen of men pastoraal bezocht wil blijven worden vanuit onze gemeente. Zo ja, dan is overschrijving terug naar de gemeente gewenst. De intentie is om pastorale zorg te blijven verlenen als betrokkene dat wenst.

3.4 Rouwpastoraat

Bij overlijden regelen de nabestaanden in overleg met de predikant of pastoraal medewerker de rouwdienst. De predikant of pastoraal medewerker is de eerstverantwoordelijke voor het contact met de rouwdragende familie en stemt met hen en de sectieouderling af over de pastorale begeleiding in de dagen voorafgaande aan de begrafenis.

De sectieouderling woont de rouwdienst en begrafenis bij. Hij doet het consistoriegebed (veelal na sluiting van de kist) en na terugkomst van de begraafplaats sluit hij de rouwplechtigheid af met schriftlezing en gebed. Is er (ook) op een ander tijdstip gelegenheid tot condoleren, dan sluit de sectieouderling dit moment af met schriftlezing en gebed. De sectieouderling bezoekt de nabestaande(n) op het betreffende pastorale adres in de weken na de begrafenis. In overleg worden verdere bezoeken gedaan.

De rouwdienst wijkt in zoverre af van een eredienst, dat de predikant het votum uitspreekt, een meditatie houdt en afsluit met de zegenbede. In de dienst wordt enkel gezongen uit de psalmen en de zogenoemde 'Enige gezangen'. Voorafgaand of na afloop van de dienst is er desgewenst de gelegenheid om een lied of gezang te zingen. Op verzoek van de familie kan de voorganger na het votum een door hem opgestelde gedachtenis (levensschets) uitspreken. Voorafgaande aan de rouwdienst kan de familie dat echter ook zelf doen (in plaats van de voorganger).

3.5 Trouwpastoraat

Een aanstaand bruidspaar zoekt contact met de predikant en wordt door hem uitgenodigd voor een huwelijksgesprek. De predikant voert ten minste één gesprek met het aanstaande bruidspaar. Een verzoek tot een huwelijksinzegening kan worden ingewilligd nadat er – vanuit kerkelijk oogpunt - geen belemmeringen zijn vastgesteld. Omdat het van levensbelang is het juiste zicht te hebben op de bedoeling en praktijk van het christelijk huwelijk wordt er binnen onze gemeente huwelijks catechese gegeven en het bruidspaar wordt te kennen gegeven dat de kerkenraad ervan uitgaat dat zij deze catechisatie bezoeken.

De predikant onderhoudt de pastorale contacten bij de voorbereiding van het huwelijk van betrokkenen en zal de sectieouderling en de kerkenraad over het voorgenomen huwelijk tijdig inlichten.

Voor de huwelijksdienst hanteert de kerkenraad als regel dat de eigen predikant voorgaat. Omdat een huwelijksluiting in het midden van de gemeente plaats vindt is het zeer gewenst dat de dienst in eigen kerkgebouw plaatsvindt. De gemeente krijgt op die manier de gelegenheid de dienst te kunnen bijwonen. De kerkenraad kan op verzoek van het aanstaande bruidspaar toestemming verlenen om een predikant van buiten de gemeente te laten voorgaan wanneer daarvoor een bijzondere reden is. Voor wat betreft de orde van dienst en liturgie stelt de kerkenraad als regel dat deze conform het beleid van de kerkenraad is, wat inhoudt:

- gebruik van het (hertaalde) klassieke huwelijksformulier;
- gebruik van de (herziene) Statenvertaling;
- isoritmisch uit de psalmen en de zogenoemde ‘Enige gezangen’ zingen;
- geen foto’s of video-opnames tijdens de dienst.

Het bruidspaar neemt contact op met de koster over datum en tijdstip van de huwelijksdienst. Tijdens het gesprek met de predikant wordt ook de liturgie besproken. Het bruidspaar zorgt zelf voor de liturgie en het vermenigvuldigen. Is dit niet mogelijk, dan wordt dit verzorgd door het kerkelijk bureau of de koster. In de trouwdienst zijn naast de voorganger, minimaal één ouderling en diaken aanwezig. In de dienst ontvangt het bruidspaar de trouwbijbel van de dienstdoende sectieouderling, die hen kort toespreekt. Na afloop van de dienst is er eventueel gelegenheid het bruidspaar te feliciteren. Van de sectieouderling wordt verwacht dat hij – indien mogelijk – de receptie bezoekt.

3.6 Crisispastoraat

De eindverantwoordelijkheid voor het crisispastoraat ligt bij de predikant. Hij werkt in de uitvoering van het (crisis)pastoraat nauw samen met de sectieouderling.

3.7 Pastoraat rondom de (over)doop

De Heilige Doop

Uitgangspunt van de kerkenraad is, dat kinderen van ouders die lid zijn van de gemeente en die zelf belijdenis van hun geloof – overeenkomstig de gereformeerde leer – hebben afgelegd, of waarvan tenminste één van de ouders deze belijdenis heeft afgelegd, kunnen worden gedoopt. Voorafgaand aan de bediening van de Heilige Doop vindt er een ‘doopzitting’ plaats.

De kerkenraad beschouwt het dopen van een kind, waarvan de ouders weliswaar dooplid zijn van de gemeente, maar geen belijdenis van hun geloof hebben afgelegd, als een bijzondere situatie. De bediening van de Heilige Doop aan hun kind kan daarom niet zondermeer plaatsvinden. Er dienen pastorale gesprekken plaats te vinden over de belemmeringen die er zijn om belijdenis van het geloof af te leggen. Er zal op worden aangedrongen de eerstvolgende belijdeniscatechisatie te volgen.

Overdoop

De overdoop kan op grond van de Heilige Schrift niet als wettig worden erkend. Iemand die zich (elders) laat overdopen onttrekt zich feitelijk aan de gemeenschap van de kerk, de gemeente van Christus te IJsselmuiden-Grafhorst, waarbij hij door de doop (is) werd ingelijfd. Maar dit betekent nog niet dat de kerk dit feit dadelijk honoreert. Er kan immers sprake zijn van onkunde of impulsief handelen. In dat geval is er sprake van een 'dwalend lid'.

De kerkenraad zal met het betreffende lid een pastoraal traject ingaan, waarin de diepste motieven voor de overdoop ter sprake dienen te komen en de dwalingen die met de overdoop samenhangen, weerlegd worden op grond van Schrift en Belijdenis.

3.8. Overig pastoraat

Gemeenteleden die in een ambt verkozen zijn worden in de beslissingsperiode door predikant of sectieouderling bezocht. Onder het overige pastoraat wordt ook het kraambezoek door de predikant verstaan. Tijdens dit bezoek wordt een passend boekje gegeven. Betreffende sectieouderling staat het vrij om eveneens – na het bezoek van de predikant – het nieuwe ouderpaar te bezoeken.

Pastoraat rondom de doopbediening

In de week voorafgaand aan de doopbediening vindt een doopzitting plaats. In de regel wordt deze geleid door predikant en een ouderling. Echtparen die hun kind hebben laten dopen worden drie maanden na de doopbediening bezocht door de sectieouderling.

Jubileea

Echtparen worden bij huwelijksjubilea door de predikant zo spoedig mogelijk na de gedenkdag bezocht.

Nieuw ingekomen gemeenteleden

Nieuw ingekomen gemeenteleden krijgen een welkomstbezoek van de sectieouderling of predikant. Tijdens dat gesprek wordt ook gevraagd naar de motieven voor het bezoeken van de kerkdiensten in onze gemeente. Bij een verzoek om lid te worden hanteren we de regel dat betrokkenen ongeveer een half jaar meeleven met onze gemeente voordat zij – na beantwoording van de derde belijdenisvraag – daadwerkelijk kunnen worden ingeschreven. De sectieouderling bericht de scriba als er positief geantwoord is op de derde belijdenisvraag. De overkomst wordt door de scriba doorgegeven aan het kerkelijk bureau.

3.8 Aandachtspunten

1. Een permanent punt voor de kerkenraad is hoe pastorale thema's binnen de kerkenraads-/consistorievergaderingen en op gemeenteevonden een plaats kunnen krijgen.

3.9 Beleidsvoornemens

1. Er wordt blijvend gezocht naar een manier waarop ook jongeren door het pastoraat worden bereikt. Ambt dragers hebben hierin ook een eigen verantwoordelijkheid om creatief te zoeken naar wegen om 'hun' jongeren te bereiken. Bezinning en toerusting op de invulling van huisgodsdienst zijn blijvend noodzakelijk.

H4 – Catechese

4.1 Inhoud en doelstelling

De catechese heeft tot doel dat de jonge leden van de gemeente het persoonlijke geloof zullen kennen en daaruit leven. Het onderwijs is er op gericht om hen te vormen en toe te rusten zodat zij door de werking van de Heilige Geest belijdende leden van Christus' kerk in deze wereld mogen worden. Daarom wijst de catechese heen naar de openbare geloofsbelijdenis. En vanuit de openbare geloofsbelijdenis mag de weg tot het deelnemen aan het Heilig Avondmaal worden aangewezen.

De catechese wil kennis en inzicht aanleren aangaande:

- het verstaan van de Bijbel, Gods beloften en geboden;
- het handelen naar de in de Bijbel gegeven opdrachten;
- de kerk in het algemeen en onze plaatselijke gemeente in het bijzonder;
- de verhouding tussen kerk en wereld en het leven daarin.

4.2 Catechesevormen

Catechese

In het winterseizoen ontvangen de jongeren van 12 jaar en ouder catechisatie. Wij gebruiken daarbij de methode 'Just Read It' voor alle leeftijden. Het seizoen sluiten we altijd af met een gezamenlijke avond voor alle leeftijden.

'Catechisatie op maat'

Er is 'catechisatie op maat' voor jongeren waarvoor aan de ene kant de 'gewone' catechisatie niet geschikt is en die aan de andere kant niet tot de doelgroep van de interkerkelijke (uitgaande van de Hervormde Gemeente 'de Dorpskerk' en de Hervormde Gemeente 'de Hoeksteen') aangepaste catechisatie voor andersbegaafden behoren. Hierbij is te denken aan jongeren met autisme, concentratieproblemen zoals AD(H)D, of met een behoefte aan een kleine groepssetting (en andere soortgelijke hulpvragen). Het is in overleg met de predikant ook mogelijk om 'belijdeniscatechisatie op maat' te volgen. Jongeren uit andere kerkgenootschappen kunnen eventueel aansluiten bij de groep 'catechisatie op maat'.

Belijdeniscatechisatie

Op de belijdeniscatechisatie wordt de Heidelbergse Catechismus verder uitgediept. Daarnaast worden de catechisanten verder onderwezen in de betekenis van en de deelname aan het Heilig Avondmaal. Naast deze geestelijke vorming wordt tevens aandacht besteed aan de betekenis van het 'gemeente-zijn', de Protestantse Kerk in Nederland en de plaats die onze gemeente daarin heeft. Als leidraad hierbij wordt de methode 'Leren om te leven' gebruikt.

Jongeren van 18 jaar en ouder, die zich willen voorbereiden op het doen van openbare belijdenis van het geloof, wordt jaarlijks een gelegenheid geboden zich aan te melden voor de belijdeniscatechisatie.

Zo'n zes weken voor de belijdenisdienst schrijven de belijdeniscatechisanten een persoonlijke brief aan de predikant waarin ze verwoorden hoe ze aankijken tegen het doen van belijdenis, wat hun verlangen is en waar eventuele aarzelingen liggen. De inhoud hiervan wordt in een pastoraal gesprek met de predikant besproken. De sectieouderling van de belijdeniscatechisant heeft twee persoonlijke gesprekken met de catechisant, om hem/haar (beter) te leren kennen en met hem/haar te spreken over het toelevens naar het doen van openbare geloofsbelijdenis. Van het gesprek aan het eind van het seizoen wordt verslag gedaan aan de kerkenraad, die ook beziet of iets het doen van belijdenis in de weg staat. Vóór de belijdenisdienst vindt de aannemingsavond plaats in aanwezigheid van enkele ambtsdragers, waarbij met de belijdeniscatechisanten wordt gesproken over hun kennis en geloof.

Huwelijkscatechese

Periodiek wordt huwelijkscatechese aangeboden aan gehuwden en aan degenen die willen gaan trouwen. Op deze avonden wordt de waarde en de inhoud van het huwelijk vanuit Bijbels perspectief belicht en worden ook handreikingen gegeven voor een duurzaam huwelijk.

4.3 Aandachtspunten

1. De betrokkenheid van de ouders bij de catechese van hun kinderen is belangrijk.
2. Er is een groep jongeren die niet komt tot het doen van geloofsbelijdenis. Deze groep verlaat uiteindelijk de catechisatie.
3. Er zijn jongeren die door studie doordeweeks van huis zijn. Hoewel zij verbonden blijven met onze gemeente, hebben ze geen gelegenheid hier catechisatie te volgen. Ieder jaar wordt geïnventariseerd of er behoefte is aan catechisatie in het weekend.
4. Jongeren vanuit wijk I stimuleren om binnen de eigen wijkgemeente belijdenis te doen (bijvoorbeeld tijdens huisbezoeken).
5. De jongeren van de gemeente die niet deelnemen aan de catechisatielessen, zullen met hun ouders aan het begin van het seizoen worden benaderd door de sectieouderling. Verder zal in de prediking en de huisbezoeken regelmatig de verantwoordelijkheid van de ouders en de jongeren hierin worden benadrukt.

4.4 Beleidsvoornemens

1. Bezinning op hoe om te gaan met jongeren als bedoeld onder punt 2 van de aandachtspunten.
2. Onderzoek doen naar hoe de aansluiting tussen enerzijds de zondagschool en het 12-jeugdwerk (jongens- en meisjesclub) en anderzijds de catechese bevorderd kan worden.

H5 – Jeugdwerk

5.1 Inhoud, doelstelling en uitgangspunten

Onder jeugdwerk verstaat de kerkenraad de doelgerichte en georganiseerde omgang met en de geestelijke zorg voor de kinderen en jongeren van de gemeente, naast de catechisatie.

Doelstelling

Door middel van het jeugdwerk wil de kerkenraad eraan bijdragen dat kinderen en jongeren tot een persoonlijk geloof in de Heere Jezus Christus komen en hen bij Zijn Woord bewaren, zodat zij als christenen hun roeping volgen in kerk en samenleving. Daarnaast draagt het jeugdwerk bij aan onderlinge contacten en ontmoeting van de jeugd. Het jeugdwerk kent een pastoraal, diaconaal en apostolair doel:

- Pastoraal in het bevorderen van het zoeken van gemeenschap met God en met elkaar;
- Diaconaal in het bewust maken van de roeping tot dienst aan God en de naaste;
- Apostolair in het bewust maken van de roeping om de boodschap van het heil in Christus uit te dragen naar jeugd die van de kerk is vervreemd en aan hen die nooit van het evangelie hebben gehoord.

Voor het jeugdwerk heeft de kerkenraad de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Het is de Bijbelse opdracht om kinderen en jongeren te vertellen wie God is, wat Hij heeft gedaan (Joh 3:16) en wat Hij van ons vraagt (Deut. 6: 5-7 en Psalm 78: 4-6). Daarbij is het nodig om over te dragen wat het geloof inhoudt en hoe je tot geloof komt.
- Het jeugd- en jongerenwerk is pedagogisch (opvoedend) en agogisch (begeleidend) van aard. Bij de overdracht van de Bijbelse boodschap is Bijbelkennis en kennis van de belijdenisgeschriften van groot belang. Naast verstandelijke kennis, gaat het ook om persoonlijke kennis van God die voortvloeit uit de persoonlijke relatie met Hem. Gods Woord is de norm. Het is belangrijk zoveel mogelijk aan te sluiten bij de belevingswereld van de jeugd en betrokken te zijn op hen.
- Leidinggevend en binnens het jeugdwerk staan van harte achter de gereformeerde leer en zijn zich bewust van de noodzaak van een persoonlijke relatie met de Heere. Leer en leven zijn in harmonie. Leidinggevend en zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie.
- Het kadermateriaal voor leidinggevend en het te gebruiken materiaal voor de kinderen dient Bijbels verantwoord en richtinggevend te zijn. Het hart van het Evangelie - het verzoenend lijden en sterven van de Heere Jezus Christus voor schuldige zondaren - dient volop aan de orde te komen, evenals thema's als zonde en genade, wedergeboorte en bekering. Ook de levensstijl die wordt uitgestraald in het materiaal dient het 'gij geheel anders' te ondersteunen. In het jeugdwerk onder verantwoordelijkheid van wijk I (12+ jeugdwerk) wordt materiaal gebruikt dat door of via het Hervormd Jeugdwerk (HJW) wordt aangeboden. In het jeugdwerk wordt de Herziene Statenvertaling gebruikt. We zingen de psalmen. Daarbij gebruiken we de berijming van 1773. Daarnaast mogen andere liederen

worden gezongen. Het evenwicht en de diepte van de Bijbelse boodschap behoort in deze liederen te klinken. We denken aan de (gele) 'Zangbundel' of 'Op Toonhoogte'.

- In het jeugdwerk vertonen we geen films of dvd's ter ontspanning. Het bekijken hiervan heeft geen samenbindende functie. Bovendien is het moeilijk om de inhoud te bewaken. Ook film/dvd's waarin de Bijbelse verhalen worden uitgebeeld of nagespeeld worden niet vertoond. We achten dit in strijd met de intentie van en de eerbied voor de Bijbel. Vanwege de voorgaande redenen passen drama en toneel ook niet in onze visie op het jeugdwerk. Het vertonen van een (deel van een) film of dvd met een educatief karakter, of ter ondersteuning van een inleiding of thema is toegestaan.

5.2 Huidige middelen

Organisatie

Het -12-jeugdwerk (de zondagsscholen en de jongens- en meisjesclubs) valt onder de verantwoordelijkheid van de wijkkerkenraden gezamenlijk. Het +12-jeugdwerk (Tienerclub Eljada 1 (12-13 jaar) en Eljada 2 (14-15 jaar) en de jeugdvereniging Obadja (16+)) valt onder de verantwoordelijkheid van wijkkerkenraad I.

Voor -12-jeugdwerk is er een jeugdraad, onder leiding van de jeugdouders van de beide wijken. Er is ook een jeugdraad voor het +12-jeugdwerk, onder leiding van de jeugdouders van wijk I. De jeugdraden 12- en 12+ (wijk 1 en wijk 2) vergaderen eenmaal per jaar gezamenlijk.

De jeugdraden adviseren de kerkenraad op het gebied van het jeugdwerk en begeleiden de dagelijkse gang van zaken binnen het jeugdwerk. De raden hebben verder als taak het stimuleren, begeleiden, adviseren en coördineren van activiteiten voor de jeugd en leidinggevers en leggen jaarlijks aan de hand van een verslag verantwoording af aan respectievelijk de beide wijkkerkenraden en de kerkenraad van wijk I.

De jeugdouders zijn door de kerkenraad afgevaardigd om binnen de jeugdraden besluiten en wensen van de kerkenraad uit te dragen en in goed overleg en samenwerking met alle andere betrokkenen hieraan vorm te geven. Ook informeren de jeugdouders de kerkenraad over de voortgang, bijzonderheden en ontwikkelingen binnen het jeugdwerk. De jeugdouders zijn daarnaast betrokken bij de opening winterwerk en het diaconale gemeentebrede project. Binnen wijk I geven de jeugdouders invulling aan de onderwerpen huisgodsdienst en geloofsopvoeding.

Zondagsschool

De zondagsschool brengt kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar bij elkaar voor Bijbelonderwijs, het aanleren van een Bijbeltekst en een psalmvers. De leidinggevers maken ter voorbereiding op de bijbelvertelling gebruik van het blad 'Onze Hervormde Zondagschool' van de Hervormde Zondagscholenbond.

5.3 Aandachtspunten

1. Deelname aan het jeugdwerk is soms geen vanzelfsprekendheid. Het jeugdwerk moet concurreren met andere activiteiten.
2. Een deel van de jongeren haakt na verloop van tijd af.
3. Vorming van de christelijke identiteit van jongeren is van levensbelang.
4. Jongeren hebben al heel veel wat hun aandacht vraagt. Inzet op verdieping is noodzakelijk.

5.4 Beleidsvoornemens

1. (Geloofs-)verbinding leggen tussen ouderen en jongeren door ontmoeting/gesprekken
2. Contact zoeken/houden met minder of niet-betrokken jongeren bij het jeugdwerk
3. Zoveel als mogelijk benutten van digitale platforms als de website dorpskerk.com en Scipio
4. De overstap van Eljada 2 naar Obadja blijkt in de praktijk door nogal wat jongeren niet gemaakt te worden. We willen bevorderen dat meer jongeren de overstap maken.

H6 – Diaconaat

6.1 Inhoud en doelstelling

Volgens de kerkorde heeft de kerkenraad de zorg voor het diaconaat in de gemeente. Diaconaat is volgens de Bijbel ‘het doen van barmhartigheid en gerechtigheid om Christus’ wil en in Zijn naam’. De gemeente en gemeenteleden doen dit door om te zien naar de ‘arme’ naaste. In het Oude Testament wordt het volk Israël geboden de armen en de bedrukten onder hen te gedenken en daadwerkelijk hulp te bieden (Deut. 15: 7 – 18). In het Nieuwe Testament zien we de Heere Jezus die op aarde was als Eén Die dient. Hij heeft Zijn discipelen en ook ons daarin een voorbeeld nagelaten. Vanuit Christus’ dienst aan de naaste ontstaat de ‘diakonia’ van de gemeente.

Het diaconaat is in de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland geregeld in Artikel V. Concreet krijgt het diaconaat volgens dit artikel gestalte in:

- het betrachten van onderling dienstbetoon;
- het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan hen, die dat nodig hebben;
- het deelnemen in arbeid ten behoeve van het maatschappelijk welzijn;
- het signaleren van knelsituaties in de samenleving;
- het bevorderen van de zorg voor het behoud van de schepping.

De roeping betreft zowel de diaconale opdracht in de gemeente en haar omgeving, als de diaconale opdracht elders in de wereld.

Deze krijgt gestalte door middelen in te zamelen, te beheren en uit te delen, de naaste in nood ambtelijk te helpen, niet alleen met financiële middelen, maar ook met ‘troostrijke redenen uit het Woord’. Mede gesteund vanaf de kansel beogen de diakenen door hun leiding en voorlichting de gemeente op te roepen en te bewegen tot het gehoor geven aan haar diaconale roeping. Op deze wijze bevordert de kerkenraad het diaconaal bewustzijn, het omzien naar elkaar.

6.2 Huidige middelen

Organisatie

De uitoefening van het diaconale werk vindt plaats door het college van diakenen, een zelfstandig rechtsorgaan dat wat betreft de vermogensrechtelijke aspecten (zoals begroting en jaarrekening) werkt onder verantwoordelijkheid van de algemene kerkenraad.

Financiële ondersteuning gemeenteleden

De diaconie verleent daar waar het nodig en bekend is tijdelijke financiële ondersteuning aan hulpbehoevende gemeenteleden. De signalen voor aanvragen kunnen komen van ambtsdragers en andere gemeenteleden.

Dienstverlening in de gemeente

Bij acute noodsituaties onder gemeenteleden coördineert de diaconie de mogelijkheden tot hulpverlening. Ook is de diaconie bereid om voor bepaalde activiteiten binnen de gemeente

materiële of geldelijke steun te verlenen. Voor de ouderen in de gemeente worden o.a. ouderenmiddagen, een jaarlijkse bootreis en een kerstmaaltijd georganiseerd. Rond de kerstdagen wordt tevens bij de gemeenteleden van 75 jaar en ouder en bij de langdurig zieken en gehandicapten een fruitmand bezorgd met een Bijbels dagboekje of een boekenbon.

Voor mensen, die tijdelijk door ziekte niet in staat zijn de zondagse erediensten te bezoeken, verzorgt de diaconie de opnames van de diensten en de distributie ervan of zorgt voor tijdelijke verstrekking van een kerkradio.

Projectbegeleiding

De diaconie draagt in financieel opzicht bij aan verschillende plaatselijke, landelijke en mondiale projecten van sociaal-maatschappelijke en diaconale aard. Zij heeft daartoe zgn. bijdragencriteria opgesteld. Ook draagt zij bij in acute noodsituaties die zich van tijd tot tijd voordoen, zowel landelijk als wereldwijd. Voor het missionair diaconaal centrum 'de Herberg' is ten behoeve van de opvang van leden uit onze gemeente bij de diaconie een aanspreekpunt ingesteld. Het aanspreekpunt heeft tot taak de aanmelding, begeleiding en nazorg van personen die voor opvang in aanmerking komen te verzorgen. Voor de lichamelijk en verstandelijk gehandicapten ondersteunt de diaconie de stichting 'Op weg met de ander'. Deze stichting brengt gehandicapten bij elkaar, legt contacten met de overheid en adviseert op het gebied van aanpassingen t.b.v. de toegankelijkheid van gebouwen. Ook wordt de deelname aan de vakantieweken voor lichamelijk en verstandelijk gehandicapten van de 'Voor elkaar Vakantieweken' in de gemeente gecoördineerd en zo nodig financieel ondersteund.

Fondsenwerving

De diakenen zijn ambtelijk aanwezig in de zondagse erediensten en dragen daarbij zorg voor het inzamelen van de gaven. In elke dienst is de eerste collecte voor de diaconie of een diaconaal doel (doelcollecte) bestemd, terwijl er regelmatig een derde collecte wordt toegewezen aan specifieke diaconale doeleinden. Deze doeleinden worden vooraf in het kerkblad bekend gemaakt.

H7 – Evangelisatie

7.1 Situatieschets

De secularisatie trekt ook in IJsselmuiden en Grafhorst haar sporen. Het christelijk geloof en een christelijke levensinvulling zijn voor veel mensen niet of niet meer vanzelfsprekend. Dit blijkt niet alleen uit het aantal randkerkelijken, maar is ook zichtbaar in de keuzes die kinderen en kleinkinderen maken. Veel ouders en grootouders worstelen met de vraag hoe zij met hun gedoopte kinderen, die afscheid hebben genomen van de kerk, in gesprek kunnen blijven over de betekenis van het christelijk geloof. Aandacht en gebed hiervoor is dringend noodzakelijk!

7.2 Evangelisatiecommissie

Binnen onze wijkgemeente kennen we een evangelisatiecommissie. De voorzitter van deze commissie is een wijkouderling met evangelisatie als bijzondere opdracht. Waar mogelijk vindt samenwerking plaats met de evangelisatiecommissie van wijk II binnen onze Hervormde Gemeente IJsselmuiden-Grafhorst. De verantwoordelijkheid en zelfstandigheid blijft echter per wijk geregeld.

Missie

De opdracht van de Heere Jezus: ‘Ga heen in heel de wereld, predik het Evangelie aan alle schepselen’ is de basis van waaruit de evangelisatiecommissie haar werk verricht. Hoewel deze opdracht een wereldwijd gebied beslaat, richten we ons als wijkgemeente, in het bijzonder op de inwoners van IJsselmuiden en Grafhorst, tenzij hiervoor nadere afspraken worden gemaakt.

Visie

De evangelisatieopdracht is niet voor een enkeling, maar betreft onze (wijk)gemeente in de volle breedte. In het besef dat evangelisatie begint van binnenuit, ziet de wijkkerkenraad het tot zijn plicht de gemeente toe te rusten, waarbij de hoop en verwachting is dat anderen onze gemeente zien en ervaren als een wervende gemeente.

Vragen die hierbij centraal staan, zijn:

- Hoe worden wij een missionaire gemeente?
- Hoe vergroten we onze zichtbaarheid als kerk naar buiten?
- Hoe bevorderen we het imago van het christelijke geloof?
- Hoe kunnen we de ander bereiken?

Kernwaarden

In het uitdragen van onze visie gelden de volgende kernwaarden:

- Gods Woord is de basis.
- Een biddende gemeente draagt het evangelisatiewerk.
- Het Evangelie is voor alle mensen.
- De Heilige Geest leidt en inspireert.

- De opdracht tot delen geldt iedere christen.

Deze kernwaarden dienen bij alle evangelisatieactiviteiten als uitgangspunt waaraan we als gemeente en als kerkenraad in het bijzonder deze activiteiten ook mogen en moeten toetsen.

7.3 Zendingswerk

De gemeentelijke GZB-commissie werkt onder verantwoordelijkheid van de algemene kerkenraad. De wijkkerkenraad heeft deze taak aan de algemene kerkenraad overgedragen.

7.4 Doelen

Met betrekking tot evangelisatie zijn de volgende doelen bepaald:

- Gemeentebrede bewustwording van onze evangelisatie-opdracht.
- Wervende en inspirerende gemeente zijn voor buitenstaanders.

7.5 Beleidsvoornemens

- Het stimuleren van gemeentebrede bewustwording van de opdracht en noodzaak om te evangeliseren. Het toerusten van de gemeente vanuit de prediking en toerustingsbijeenkomsten. Dit kan gemeentebreed en/of in kleiner verband waarbij de focus per evangelisatie-onderdeel gelegd kan worden (denk hierbij aan het 'gewone gesprek' in je eigen omgeving, het heel gericht onderwijzen van anderen, straatevangelisatie of evangelisatie onder de moslims, etc.)
- Opzet en verdere invulling geven aan het 'inloophuis' als fysieke ruimte voor 'een kop koffie' en een goed (geestelijk) gesprek inclusief de mogelijkheid voor bijbelcursussen e.d.
- Het opzetten van een wervende website voor evangelisatiewerk.

Verantwoording

De ouderling met evangelisatie als bijzondere opdracht, ziet toe op het nakomen van de beleidsvoornemens inclusief de daarbij genoemde uitgangspunten zoals hierboven verwoord en legt periodiek, maar minimaal twee keer per jaar verantwoording af aan de wijkkerkenraad.

H8 – Vorming en toerusting

De kerkenraad weet zich geroepen om te wijzen op de noodzaak om te komen tot persoonlijk geloof en verdieping van het geloof. De kerkenraad wil de leden van de gemeente daartoe vormen en toerusten voor de praktijk van het dagelijks leven als christen. Naast de prediking, catechese en jeugdwerk heeft het kring- en verenigingswerk een belangrijke plaats in de vorming en toerusting van gemeenteleden. De kerkenraad stimuleert de jonge lidmaten na de belijdeniscatechese door te stromen naar andere vormen van kringwerk, om daar tot verdere verdieping van hun geloof te komen en dat samen met anderen te beleven.

8.1 Activiteiten onder verantwoordelijkheid van wijkgemeente I

Naast bovengenoemde activiteiten organiseert de kerkenraad van wijkgemeente I onder zijn eigen verantwoordelijkheid de volgende activiteiten met het oog op vorming en toerusting.

Catechese

De catechese begint op 11 à 12-jarige leeftijd bij het verlaten van de basisschool en heeft een jaarlijks vervolg tot het moment dat de catechisant openbare belijdenis van het geloof aflegt. De duur van de lessen is 45 minuten en deze worden gegeven in De Zaaier.

Jeugdwerk +12

Bijbellezingen

Om de veertien dagen wordt in de winterperiode in de Dorpskerk een Bijbellezing gehouden. In deze lezingen wordt óf een bepaald Bijbelboek nader verklaard óf één van de belijdenisgeschriften behandeld.

(Jonge) lidmatenkring

Met ingang van het winterseizoen 2023 – 2024 is er gestart met huisbijbelkringen. Hier zijn de reeds bestaande lidmatenkringen ook formeel in opgegaan. Daarnaast zijn zowel de huidige als de oudere belijdenisgroepen opgeroepen hieraan deel te nemen. Er is een gezamenlijke startavond waarbij het onderwerp/boekje ingeleid wordt. Alle groepen behandelen vervolgens ook hetzelfde boekje tijdens het winterseizoen.

(Wijk)gemeenteavond

Een keer per jaar wordt in de winterperiode door de kerkenraad een (wijk)gemeenteavond belegd waarin een bepaald thema wordt behandeld door de eigen predikant of een gastspreker.

Kerkradio

Wekelijks wordt via internet een meditatie, gehouden door een ouderling of ouderling-kerkrentmeester, uitgezonden.

De verantwoordelijkheid voor zowel de zondagsschool als het jeugdwerk –12 valt onder verantwoordelijkheid van beide wijkkerkenraden.

8.2 Activiteiten onder verantwoordelijkheid van de algemene kerkenraad

In de gemeente worden momenteel de volgende activiteiten die zien op vorming en toerusting onder verantwoordelijkheid van de algemene kerkenraad ontplooid:

Verenigingen

In de gemeente zijn mannen, - en vrouwenverenigingen actief.

Kerkradio

De volgende activiteiten worden via de kerkradio uitgezonden:

- Alle erediensten en de Bijbellezingen (deze worden ook via internet uitgezonden);
- De verschillende door of namens de gemeente te verzorgen avonden in verenigingsgebouw 'de Zaaier';
- Een muzikaal (verzoekplaten)programma voor de kerkradioluisteraars.

Bezoekwerk

In de gemeente is een commissie aanwezig die zich bezighoudt met het bezoeken van alleenstaanden vanaf 70 jaar en echtparen vanaf 75 jaar.

8.3 Aandachtspunten

1. Het is wenselijk dat meer belijdende leden doordeweeks aan enige vorm van toerustingswerk deelnemen.
2. Het is niet vanzelfsprekend dat belijdeniscatechisanten doorstromen naar het kring- en verenigingswerk, terwijl dat wel belangrijk is.

8.4 Beleidsvoornemens

1. Belijdeniscatechisanten worden expliciet uitgenodigd door predikant en de jeugdouderling(en) om een Bijbelstudiekring te vormen na het afleggen van openbare geloofsbelijdenis.

H9 – Beheer

Rol van het College van Kerkrentmeesters

In de visie van de algemene kerkenraad ontwikkelt het college van kerkrentmeesters, in overleg met de algemene kerkenraad (verder te noemen AK), een beheerplan of beleidsdocument waarin de ontwikkeling en uitvoering wordt beschreven van de aan het college toebedeelde taken. Daartoe behoren o.a. het in overleg met en in verantwoording aan de algemene kerkenraad scheppen en onderhouden van de materiële en financiële voorwaarden voor het leven en werken van de gemeente door de realisatie van de begroting en de jaarrekening van de gemeente; het zorg dragen voor de geldwerving; de zorg voor het in standhouden van de kerkelijke gemeente en het zorg dragen voor het beschikbaar zijn van ruimten voor de eredienst en de andere activiteiten van de gemeente. Daarnaast behoren ook het beheren van goederen van de gemeente, het zorgen voor het personeelsbeleid en het zorgdragen voor de arbeidsrechtelijke aangelegenheden van hen die krachtens een arbeidsovereenkomst bij de gemeente werkzaam zijn op niet- diaconaal terrein tot de taken van het college. Het CvK (college van kerkrentmeesters) fungeert als werkgever en opdrachtgever van koster en beheerders van gebouwen en ander beherend en administratief personeel dat op arbeidsovereenkomst in dienst van de gemeente werkzaam is en draagt verantwoordelijkheid voor het beheren van de archieven van de gemeente. Het college van kerkrentmeesters dient bij zijn werkzaamheden binnen de kaders van het door de AK vastgestelde beleidsplan en de door de AK vastgestelde begroting te blijven.

Langetermijnvisie inzake kerkgelegenheden

De AK is van mening dat het goed is om een duidelijke langetermijnvisie op (kerk-) gebouwen te hebben. Enerzijds is dat gewenst voor structurele rust in de gemeente, gelet op de al decennia voortdurende discussies over kerkgebouwen, anderzijds is een langetermijnvisie ook richtinggevend voor deelbeslissingen die genomen moeten worden ten aanzien van gebouwen. De AK acht het wenselijk dat op (langere) termijn de kerkelijke gemeente de beschikking heeft over twee kerkgelegenheden die de kerkelijke gemeente huurt of in (mede-)eigendom heeft. De invulling daarvan dient te passen binnen de kaders van een op lange termijn verantwoorde financiële exploitatie en voldoende flexibel te zijn om een mogelijke toekomstige verandering van het aantal kerkgangers op te kunnen vangen. Een denkrichting daarbij kan zijn een multifunctioneel kerkgebouw waarbij samengewerkt wordt met het onderwijs of een maatschappelijke instelling. Het vertrekpunt hierbij is dat zorggedragen moet worden voor voldoende facilitering van kerkdiensten voor de wijken op een toekomstbestendige wijze.

Visie op financiering pastorale activiteiten van de wijkgemeenten

Het CvK begroot jaarlijks een min of meer gelijk bedrag per wijk voor de kosten van bijstand in het pastoraat. Dit bedrag kan per jaar verschillen, afhankelijk van de begrote inkomsten. De keuze voor de vorm waarin deze bijstand in het pastoraat plaatsvindt is aan de desbetreffende wijk zelf en kan jaarlijks opnieuw gemaakt worden. Te denken valt aan keuzes voor bijvoorbeeld bijstand door een jeugdwerker, pastoraal werker of een (emeritus) predikant. Indien de invulling door de wijk vóór het begrotingsproces bekend is, dan kan deze als zodanig vermeld worden in de

begroting; is deze nog niet bekend, dan kan in de begroting vermeld worden dat het gaat om een begrote post 'ondersteuning in het pastoraat van wijk X' en kan concrete invulling door de wijk op een later moment plaatsvinden.

H10 – Kerkelijke en levensbeschouwelijke onderwerpen

In het pastoraat kunnen gevoelige onderwerpen aan de orde komen, die niet gemakkelijk zijn, maar wel belangrijk. Het is noodzakelijk hiervoor beleid te hebben, maar het is moeilijk, zo niet onmogelijk, voor elke situatie aan te geven hoe precies gehandeld moet worden. Dit hoofdstuk mag dan ook gezien worden als een richtsnoer en een handvat.

10.1 Begraven

Het is in overeenstemming met de Heilige Schrift om doden te begraven. De Heere Jezus Christus is ons in begrafenis en opstanding uit de doden voorgegaan. De kerkenraad spreekt dan ook uit dat begraven de Bijbelse wijze van lijkbezorging is en hij draagt deze visie uit in prediking, pastoraat en catechese. Daarmee worden andere wijzen van lijkbezorging afgewezen.

10.2 Verkering, huwelijk, echtscheiding en samenwonen

Verkering, verloving en huwelijks catechese

Als in de verkeringstijd van een jong paar de verliefdheid uitgroeit tot serieuze liefde kan deze geaccentueerd worden door een verloving. Daarbij beloven de partners trouw te zijn aan elkaar en het voornemen te hebben eens te trouwen. In de verlovingstijd zal men elkaar steeds beter leren kennen en kan ook het verlangen groeien te leven bij het licht van Gods Woord. Verloven moet niet gezien worden als een vereiste, maar wel als een rijke traditie. Daarom is het jammer dat verloven tijdens de verkeringstijd niet alleen buiten, maar ook binnen onze gemeente niet altijd meer gebruikelijk is.

Als onderdeel van het pastoraat zal er een cursus huwelijks catechese gegeven worden. Juist ook in de verlovingstijd is een cursus huwelijks catechese op zijn plaats. Daarnaast is het zeer belangrijk dat ook op de gewone catechisatie en de belijdeniscatechisatie al aandacht wordt geschonken aan onderwerpen rond het huwelijk. Immers, een cursus huwelijks catechese zal in de eerste plaats gevolgd worden door jongeren die binnen afzienbare tijd tot een huwelijk willen komen. Jongeren die in hun verkeringstijd overwegen om te gaan samenwonen, bereikt men zeer waarschijnlijk niet met een dergelijke cursus. Die kunnen in een vroeg stadium (vanaf 17 jaar) wel bereikt worden door middel van de gewone catechisatie.

Verkering en dan ... samenwonen?

Eeuwenlang was ongetrouwd samenwonen een randverschijnsel. Nooit vormde dit een serieuze bedreiging voor de vaste plaats van huwelijk en gezin. Niet binnen de totale samenleving, maar zeker niet binnen de kerkelijke gemeente. De laatste 10 à 25 jaar is dat veranderd. Samenwonen is "in". Het heeft het tij mee. Het past in onze tijd van individualisering en verzet tegen gebondenheid. Het wordt door de overheid niet ontmoedigd, eerder het tegenovergestelde, maar dat mag geen leidraad zijn voor het handelen van gelovigen. Daarnaast is het huwelijk voor sommige paren ook niet erg aantrekkelijk, wanneer zij in hun naaste omgeving met minder goede huwelijksrelaties worden geconfronteerd die soms tot echtscheiding leiden.

Wij menen op Bijbelse gronden dat samenwonen niet de juiste weg is.

- Het huwelijk is meer dan een relatie van liefde en trouw. Het is een relatie in de vorm van een verbond. Van Godswegen is het huwelijk heilig en staat dus ver boven gewone overeenkomsten. Een relatie tussen man en vrouw wordt in de Bijbel vaak vergeleken met het verbond tussen God en Zijn volk of Christus en de gemeente. Jer. 3; Ez. 16:8; Hos. 1 en 2; Ef. 5 : 22-23; Mal. 2 : 14.
- Seksuele gemeenschap moet ingebed zijn in de levenslange huwelijksrelatie van liefde en trouw. Matt. 19.
- Er zijn veel Bijbelgegevens die direct of indirect bevestigen dat geslachtsgemeenschap buiten of voor het huwelijk tegen Gods wil is. Deut. 22; Ruth 4; 1 Kor. 7.
- Samenwonen en/of geslachtsgemeenschap waarbij niet die vaste relatie van liefde en trouw met God als getuige de basis vormt, dus buiten het huwelijk, is zonde tegen het 7e gebod 1 Kor. 7 : 9; 1 Tess. 4.

Sommigen erkennen het bovenstaande, maar menen dat zij hieraan kunnen voldoen binnen hun relatie van samenwonen. Nu komt een ander aspect naar voren. God zet ons individuele leven in het kader van verbanden.

- Samenwonen, ook al beoogt dat een levenslange relatie van liefde en trouw, verwaarloost de functie van de ouders en familie, de samenleving en de kerkgemeenschap. Men gaat immers van de ene levenseenheid (de gemeenschap rond de ouders) naar de andere (de nieuwe omgeving met alle verbanden) Gen 2.
- Het huwelijk is een verbond dat om officiële getuigen vraagt. Dit mag niet losgemaakt worden van de gemeenschap om je heen. Een verbond is altijd publiek: het wordt gesloten in het bijzijn van getuigen. In Mal. 2: 14 zinspeelt de Heere op Zijn verbond en het wordt hier toegespitst op het huwelijksverbond. God zegt dat men achter de menselijke getuigen Hem moet zien als de grote Getuige op de huwelijksdag. Daarbij moet men het zo zien dat God door een ambtsdrager is vertegenwoordigd. Heel vroeger waren dat de oudsten uit de gemeenschap of de priester, later was het de predikant. Tegenwoordig is het de ambtenaar van de burgerlijke stand, maar ook de predikant mag als zodanig beschouwd worden. Het huwelijksverbond heeft het karakter van een eed en krijgt daardoor een extra dimensie inzake de beloofde trouw aan elkaar.
- Ook al is er bij "samenwonen" een samenlevingscontract, dan is dit toch gemakkelijker te ontbinden dan een huwelijk. Een relatiebreuk wordt dan ook als minder ernstig beschouwd. Als er inmiddels kinderen zijn geboren dan is het uit elkaar gaan, meestal ten nadele van die kinderen.
- Een samenlevingscontract kent rechten, een huwelijk allereerst bepaalde verplichtingen: de plicht de ander trouw te zijn, voor de ander te zorgen, bij de ander te wonen.

Het is de opdracht voor de ouders, de predikant, de ouderling, maar onder bepaalde omstandigheden ook voor een gewoon gemeentelid om (meestal) jonge gemeenteleden op het verkeerde van hun handelen te wijzen wanneer zij overwegen te gaan samenwonen. De sectieouderling kan een gesprek met het paar aangaan. De jongen en het meisje zullen moeten bidden of hun de kracht gegeven mag worden hun seksuele gemeenschap uit te stellen tot na de huwelijksvoltrekking.

Na een periode van samenwonen toch een huwelijk!?

Er mag dankbaarheid zijn als op een bepaald moment een samenwonend paar tot de conclusie komt dat het goed is om te gaan trouwen. Nu kunnen zich o.a. de volgende situaties voordoen:

- Het paar trouwt voor de burgerlijke overheid en overweegt niet om alsnog een kerkelijk huwelijk (inzegening) te vragen. In dat geval is het goed dat er een pastoraal gesprek plaatsvindt tussen de predikant of predikant + sectieouderling en het paar. Tijdens dit gesprek kan het paar gelukgewenst worden met hun burgerlijk huwelijk, maar ook behoort, op pastorale wijze besproken te worden dat het niet juist was om te gaan samenwonen. Door het verkeerde van het verleden in te zien en te belijden, komt er ruimte voor een nieuw begin. Er wordt namens de gemeente een Bijbel aangeboden en de wens wordt uitgesproken dat zij voortaan actief aan het gemeentelven zullen (blijven) deelnemen.
- Een andere mogelijkheid is dat het paar vraagt of hun huwelijk ook kerkelijk kan worden ingezegend. Dit kan een paar betreffen dat nog maar vrij kort heeft samengewoond, maar ook een paar waarbij dit al geruime tijd het geval is en waar inmiddels kinderen zijn geboren. Het kan een paar zijn dat inmiddels tot het inzicht is gekomen fout te hebben gehandeld door te gaan samenwonen maar ook een paar dat het samenwonen voor het huwelijk als normaal wenst te beschouwen. Als een stel dat heeft samengewoond een kerkelijke huwelijksbevestiging aanvraagt, dient altijd een pastoraal gesprek met hen plaats te vinden door de predikant en de sectieouderling. Tijdens dit gesprek kunnen zij tegenover de predikant al of niet tot een schuldbelijdenis komen.

Als zij niet tot een schuldbelijdenis willen komen zal het moeilijk zijn een dienst te beleggen, waarin een zegen wordt gevraagd over hun gesloten burgerlijk huwelijk. Wel zal hun tijdens of na het gesprek een Bijbel worden aangeboden en zal de wens worden uitgesproken dat zij getrouw aan de zondagse kerkgang zullen deelnemen en ook andere kerkelijke activiteiten zullen bijwonen.

Het kan ook zo zijn dat het paar erkent onjuist te hebben gehandeld door samen te wonen en belijdt schuldig te staan voor God. Het stel behoort dit tot uitdrukking te brengen door voorlopig weer gescheiden te gaan wonen. Wanneer beiden schuld hebben beleden en blijkt dat gebroken is met de zondige levenswijze kan dit voor de kerkenraad reden zijn om te besluiten dat niets meer een openbare huwelijksinzegening in de weg staat. Tijdens deze dienst zal hen een Bijbel worden aangeboden en de wens worden geuit dat zij regelmatig de zondagse kerkdiensten zullen bijwonen en ook aan andere kerkelijke activiteiten zullen deelnemen.

Een aanvraag voor een huwelijksdienst na samenwonen dient altijd geagendeerd te worden op een vergadering van de kerkenraad.

Huwelijk en huwelijksdienst

Onder een huwelijk wordt verstaan: een wettelijk geregelde, formele samenlevingsvorm voor het leven, tussen één man en één vrouw, die de basis vormt voor een gezin, een seksuele relatie en een familieverband.

Enkele kenmerken van het huwelijk zijn:

- Het is een exclusieve relatie, ingesteld door God zelf. (Gen.2 : 24)
- Het is een intensieve relatie, waarin man en vrouw tot één vlees zullen zijn.
- Het is gericht op gezinsvorming, maar seksualiteit is niet alleen gericht op voortplanting.
- Het huwelijk geeft bescherming tegen ontucht. Het vormt als het ware een omheining rond het leven van de partners waarin onderling seksueel contact mogelijk is.
- Het huwelijk wordt een heilige staat genoemd. God verleent hieraan waardigheid en eer.
- Het heeft het karakter van een verbond, met God en mensen als getuigen. (zie bijv. Ez. 16: 8b)
- De status van het huwelijk is bij wet vastgesteld.
- In het huwelijk ontvangt men de verantwoordelijkheid voor elkaars welzijn.

Na de burgerlijke huwelijksluiting kan een kerkelijke inzegening (liturgische huwelijksbevestiging) volgen. In deze dienst wordt verkondigd wat het huwelijk inhoudt, wat de Heere God verwacht van mensen die elkaar trouw beloven en welke beloften Hij hun meegeeft.

Alleen een naar burgerlijke wet tot stand gekomen huwelijk van één man en één vrouw kan als verbond van liefde en trouw voor Gods aangezicht worden ingezegend.

Echtscheiding

Een huwelijk kan breken door ontrouw en overspel, maar ook doordat men van elkaar vervreemdt. Echtscheiding kan niet samengaan met het volgen van de Heere. Wij moeten niet in de eerste plaats met de praktijk van het leven in de wereld om ons heen sporen, maar met het Woord van God. Vóór alles worden gehuwden daarom tot herstel van het verbond geroepen. Ook veel christenen laten zich leiden door de zwaarte van hun situatie en het verlangen naar geluk. Vandaag gaat het niet meer om overleven (zoals vroeger), maar om kwaliteit van leven. Het recht op zelfontplooiing en welbevinden wordt zo belangrijk gevonden dat de bereidheid om, al of niet met professionele hulp, te proberen het huwelijk in stand te houden afneemt. Anderen zien hun huwelijksverlangen niet of nauwelijks bevredigd, maar blijven toch trouw aan de eens afgelegde belofte. Na verloop van tijd slagen zij er soms in op een redelijke wijze met elkaar samen te leven binnen het huwelijk. Zij die opgaven, hebben het vaak veel moeilijker. Denk daarbij ook aan de omgang met eventuele kinderen. In een moeilijke situatie kan er een taak liggen voor het pastoraat, waarin een luisterend oor en een helpende hand kan worden geboden. Uiteindelijk ligt er een taak voor heel de

gemeente, vooral met het oog op de voorbede. Laat ieder gemeentelid zich vooral wachten voor de zonde van het roddelen, wanneer een ernstige situatie binnen een huwelijk in de openbaarheid is gekomen.

In Mattheus 5 : 32 zegt Jezus dat iemand die zijn vrouw of man verlaat anders dan om hoererij overspel doet. Dit geeft ook Paulus aan in 1 Korinthe 7 : 12 - 15. In dit Schriftgedeelte wordt eraan toegevoegd dat als een ongelovige partner een scheiding wil, "hij scheidt". Dit zijn de enige situaties die in het Nieuwe Testament worden genoemd waarin een scheiding geoorloofd is. Jezus verzet zich in Mattheus 19 : 3-12 tegen een rekkelijke uitleg van Deuteronomium 24 : 1-4 (het schrijven van een scheidbrief). Men dient niet lichtvaardig tot scheiding over te gaan. Scheiding is tegen Gods bedoeling. De overheid neemt op het gebied van echtscheiding een formeel juridisch standpunt in, maar de kerk gaat uit van het moreel aanvaardbare op grond van Gods inzettingen.

In het pastoraat moeten we er oog voor hebben dat zich ook maar al te vaak een situatie voordoet waarbij men op elkaar uitgekeken is en dat een (of beiden) besluit(en) dat het maar beter is om uit elkaar te gaan. Lang niet altijd ligt de schuld van een gebroken huwelijk slechts bij één partner!

In een dergelijk geval kan het moeilijk zijn voor een ambtsdrager of pastorale hulpverlener om een gefundeerd standpunt in te nemen, anders dan dat God een dergelijke scheiding veroordeelt.

Daarbij geldt ook de overweging dat hij en/of zij of beiden wel volgens Gods Woord zondigen door te gaan scheiden, maar dat hem en/ of haar als gemeentelid daarna pastorale zorg en begeleiding niet mag worden onthouden.

Huwelijk na echtscheiding

Na een scheiding kan het voorkomen dat één of beide partners tot een nieuw huwelijk wil(len) komen. Als de reden voor de echtscheiding niet te verdedigen valt op Bijbelse gronden, is inzegening van een nieuw huwelijk niet mogelijk. Een uitzondering zou gemaakt kunnen worden voor een paar dat na scheiding zonder met een ander te hebben samengewoond of te zijn getrouwd opnieuw tot een huwelijk met elkaar wil komen.

Als iemand door zijn partner is verlaten omdat deze overspel heeft gepleegd, geldt er geen verhindering om te hertrouwen. Overspel is een gegronde reden voor echtscheiding en strikt geredeneerd is het huwelijk na overspel "dood". Degene die overspel heeft gepleegd is het niet toegestaan opnieuw kerkelijk te trouwen. Duidelijk is dat een aanvraag tot hertrouwen na echtscheiding de nodige zorgvuldigheid vraagt. Deze aanvraag zal dan ook moeten worden besproken tijdens een vergadering van de wijkkerkenraad, hoe moeilijk het soms ook is om vast te stellen hoe de gang van zaken is geweest.

Als er geen verhindering is voor een nieuw huwelijk hoeft de kerkenraad zich niet bezwaard te voelen om toestemming te geven voor een kerkelijke inzegening. Onze principes moeten niet prijsgegeven worden, maar het is nodig met voorzichtigheid, tact en liefde te spreken en te handelen. "Het Woord van God is niet alleen richtend, maar ook helend en vertroostend."

Is de weg naar hertrouwen door God zelf afgesneden dan moet er intensieve pastorale zorg en aandacht worden gegeven. Verootmoediging en het belijden van schuld houden in de Bijbel ten zeerste verband met de radicaliteit van vergeving en genade. Juist in een tijd waarin veel huwelijken onder spanning staan, er steeds meer relaties ontbonden worden en er ook relaties ontstaan die niet voldoen aan Bijbelse normen heeft de kerk een grote taak. Niet wat wij vinden is beslissend, maar wat God zegt. Dat dient de leidraad te zijn, niet alleen voor de kerkenraad maar voor elk gemeentelid.

10.3 Andersgeaardheid; homofilie

Homoseksualiteit

Wij geloven dat elk mens een door God geschapen en gewild wezen is. In de Bijbel spreekt de scheppende God tot mensen. De Bijbel is daarom voor ons gezaghebbend op alle levensterreinen. Dit betekent dat de Bijbel richtsnoer is voor al ons persoonlijk en maatschappelijk handelen en dat de daarin vervatte orde en geboden onopgeefbare uitgangspunten zijn, ongeacht of deze stroken met de maatschappelijke opvattingen.

Daarom ligt ook ten aanzien van het onderwerp homoseksualiteit ons toetsingskader in de waarden en normen van de Bijbel.

De Bijbelse visie op homoseksualiteit dient voorafgegaan te worden door een Bijbelse en schepselmatige visie op seksualiteit. In Genesis 2: 18, 23 en 24 vinden we de norm voor het seksuele gedrag. Dit gedeelte beschrijft hoe de HEERE eerst de man schiep en vervolgens uit de man de vrouw. En dan staat er in Genesis 2: 24: 'Daarom zal de man zijn vader en zijn moeder verlaten, en zijn vrouw aankleven; en zij zullen tot één vlees zijn.' Seksualiteit in de Bijbel heeft te maken met het vormen van een onverbreekelijke verbintenis.

Sinds de zondeval (de ongehoorzaamheid van Adam en Eva) leven we in een gebroken wereld, waarin we ook veel 'seksuele gebrokenheid' tegenkomen. Ieder mens staat open voor allerlei seksuele gedragingen, gedachten en gevoelens die niet in overeenstemming zijn met Gods bedoelingen. Ook homoseksualiteit is een gevolg van die seksuele gebrokenheid.

In de Bijbel staan verschillende teksten waarin homoseksualiteit wordt afgekeurd. Wij baseren ons daarbij niet alleen op enkele 'losse' teksten, maar vooral op de doorgaande lijn in Gods Woord. In de Bijbelgedeelten waarin homoseksualiteit aan de orde komt, staan ook teksten binnen de context van verkrachting⁴ of van afgoderij⁵. Daarom zijn er ook onder christenen mensen die in twijfel trekken of de Bijbel wel zo duidelijk spreekt over homoseksualiteit als zodanig. Het is echter duidelijk dat waar ook in de Bijbel gesproken wordt over homoseksualiteit,

---

⁴ Genesis 19: 4 tot en met 9

⁵ Romeinen 1: 26 en 27

dit nooit in positieve zin is⁶. In de Bijbel krijgt seksualiteit alleen een positieve plaats in het huwelijk van man en vrouw. Wij belijden dit in overeenstemming met de kerk der eeuwen.⁷

Tot het Bijbels kader waarbinnen we met onze homoseksuele naaste omgaan, hoort ook het omzien naar elkaar in de gebrokenheid van het leven. De Heere Jezus Zelf was met ontferming bewogen toen Hij de mensen onderwees in de geboden van Zijn Vader. Dit moet ook de omgang met onze homoseksuele naaste stempelen.

Visie

Op grond van de Bijbel stemt homoseksualiteit niet overeen met de seksualiteit zoals die door God is bedoeld en moet daarom als teken van gebrokenheid worden gezien. Dat betekent niet dat er in de gemeente geen plaats kan zijn voor mensen met een homoseksuele geaardheid. De geaardheid van mensen kan nooit een reden zijn om onderscheid te maken. We hebben allemaal een zondige aard, of we nu heteroseksueel of homoseksueel gericht zijn. Strijden tegen de zonde is inherent aan het christen zijn. De Bijbel wil dat we elkaar liefhebben, elkaar steunen in onze moeiten en verdriet en in de strijd tegen het verkeerde. Het oprecht willen dienen van God en het volgen van de Heere Jezus vraagt het onderhouden van Gods geboden en zelfverloochening, ook ten aanzien van seksualiteit.

Wij menen dat christenen met een homoseksuele geaardheid deze niet hoeven te ontkennen. Ze mogen er eerlijk over zijn, tegenover zichzelf en degenen die ze vertrouwen. De kerk kan haar daarbij tot steun zijn. Mensen met een homoseksuele geaardheid mogen zichzelf, net als anderen, aanvaarden als onvolmaakte zondige mensen, die grote waarde hebben, omdat God hen geschapen heeft en voor wie, door bekering, vernieuwing mogelijk is door Jezus Christus. Het aannemen van het homo-zijn als identiteit, zoals wordt gestimuleerd door de seculiere homobeweging, achten we in strijd met Gods Woord en derhalve verwerpelijk. Christenen ontnemen hun identiteit niet aan het hetero of homo zijn. De Bijbel spreekt over identiteit in termen van wie iemand is in de relatie tot God en de naaste. Ook in een door Christus herstelde relatie met God hebben we in dit leven nog steeds te strijden tegen verkeerde gevoelens. Dus niet: ik ben homo en probeer mijn christelijk geloof daarin in te passen. Maar: ik ben christen en heb met Gods normen strijdige begeerten, onder andere op (homo)seksueel terrein; vanuit mijn christen zijn wil ik, hoewel dat moeilijk is, door de genade van de Heere strijden tegen alle zondige begeerten, dus ook tegen deze. Ik kies met Gods hulp voor een leven zonder homoseksuele praxis en relatie, zoals ook andere christenen in de weg van genade en van bekering keuzes maken om van alle zonden weg te blijven en hun weg met de Heere te gaan. Dit is een moeilijke maar met Gods hulp mogelijke weg, waarbij we vanuit de kerk hulp en ondersteuning willen bieden.

In het pastoraat zullen ambtsdragers oog moeten hebben voor het offer dat gevraagd wordt van betrokkenen, de moeite die het kost om in onthouding te leven en de eenzaamheid die dit met zich mee kan brengen. Niet anders dan in het gehele pastoraat is luisteren hierin belangrijk. In het

---

⁶ 1 Korinthe 6: 9 en 10 en 1 Timotheüs 1: 9 en 10

⁷ Heidelbergse Catechismus: de 41e Zondag, Nederlandse Geloofsbelijdenis: artikel 14 & 15 en Dordtse Leerregels: hoofdstuk 3 & 4. 3

wezen – zijn - dient de homoseksueel geaccepteerd te worden zoals hij/zij is. Voor de praktijk van het leven is Gods Woord, niet anders dan in heel het pastoraat, een richtsnoer. In de prediking en het pastoraat zal vanuit bijbels perspectief homofilie bespreekbaar gemaakt - en besproken worden. Daarmee moet worden voorkomen dat homofiele gemeenteleden zich niet aanvaard, onbegrepen of geïsoleerd voelen.

10.4 Genderdysforie (genderidentiteitsstoornis) en transseksualiteit

Naast homofilie dient de kerk ook oog te hebben voor transgenders. Ook hen dienen we te aanvaarden zoals de Heere Jezus ons aanvaard heeft. Hierin geeft de Bijbel ook een duidelijke richtlijn. Een geslachtsveranderende operatie gaat daarmee lijnrecht in tegen Gods gegeven scheppingsorde. Toerusting en verdieping kan van belang zijn om in het pastoraat hulp te kunnen bieden aan gemeenteleden die worstelen met identiteitsvragen. Ook hierin dienen we naast elkaar te staan en niet boven elkaar.

Bij genderdysforie gaat het om een aandoening waarbij iemand zich ongemakkelijk voelt met het geslacht waarmee hij is geboren. Vaak gaat dit samen met de wens om van het andere geslacht te zijn. De extreemste vorm treffen wij aan bij zogenoemd transseksuelen. Niet alle kinderen met genderdysforie worden later transseksueel. Transseksuelen willen hun lichaam laten aanpassen aan het gewenste geslacht. Dat kan tegenwoordig door een medische ingreep. In Nederland is de Vrije Universiteit hierin voorloper.

Binnen het breed gehanteerde begrip 'transgenders' zijn echter twee groepen te onderscheiden. Bij genderdysforie wordt onderscheid gemaakt tussen transseksuelen en transgenders. Bij transseksuelen gaat het om mensen die ongelukkig zijn met het lichaam dat zij hebben en zich daarom langs operatieve weg laten veranderen van een man in een vrouw of andersom. Het gaat hier om de biologische kenmerken. De groep transgenders is groter. Zij kunnen bijvoorbeeld nog steeds de biologische kenmerken hebben van een man maar willen zich als vrouw gedragen en als vrouw aangesproken en behandeld worden. Centraal staat de vraag waarbij iemand zich prettig voelt. Gender betreft de sociaal-culturele aspecten van het geslacht van een individu, namelijk hoe het geslacht door hemzelf en zijn omgeving gezien en beleefd wordt.

Dat de openlijke beleving van het geslacht zo veel meer aandacht en ruimte krijgt, sluit aan bij het postmoderne levensgevoel. Daarin zijn niet de objectieve, harde feiten bepalend bij de waarheidsvraag, maar is maatgevend hoe men de werkelijkheid beleeft. Ieder kan dus zijn eigen, zelf geconstrueerde waarheid hebben, ook al lijkt die in tegenspraak met de harde feiten. In die gedachtegang is er ruimte voor gendervoorkeuren die afwijken van de biologische kenmerken.

In Amerika wijst de vooraanstaande christelijke opinieleider Albert Mohler er in zijn publicaties op dat de transgenderrevolutie verdergaat dan strijders voor homo-emancipatie doen. Zijn constatering is dat homo's en lesbiennes het geslachtelijk onderscheid tussen mannen en vrouwen niet ontkennen. Hun verlangen is dat mensen van hetzelfde geslacht (seksuele) omgang met elkaar mogen hebben zoals man en vrouw dat hebben. Bij de discussie over transgenders wordt ook het onderscheid tussen man en vrouw uitgevaagd: het doet er niet toe. „Daarmee loochenen transgenders dat God man en vrouw, twee duidelijk onderscheiden geslachten met

elk een eigen biologische en psychische aard, schiep. De transgenderdiscussie zet de Bijbelse visie op de mens totaal op zijn kop.” Dat is een stevige uitspraak, maar zet wel aan het denken.

Inmiddels is er ook in Nederland sprake van een groeiend aantal transgenders die daarvoor uitkomen. Laat duidelijk zijn: ook in voorgaande generaties waren er mensen die zich niet gelukkig voelden met hun geslacht. Zij worstelden daarmee en voelden zich vaak onbegrepen. Dat heeft geleid tot schrijnende situaties. Juist in deze tijd waarin bezorgdheid over de seksuele moraal terecht is, heeft kerk een belangrijke rol en functie. Ook binnen kerkelijke gemeenten lopen namelijk deze personen tegen een muur van onbegrip op. Toch dient er ook voor transgenders een plek te zijn in de christelijke gemeente.

10.5 Aandachtspunten

1. Onderwerpen als huwelijk (en alles wat daar mee samenhangt), kinderloosheid en anders geaard zijn dienen aandacht te krijgen in prediking, pastoraat en catechese.

10.6 Beleidsvoornemens

1. De kerkenraad zoekt naar mogelijkheden om in contact te komen met gemeenteleden die anders geaard zijn of worstelen met hun genderidentiteit om vervolgens in pastorale beweging om hen heen te staan.

2. De kerkenraad denkt na over hoe we ons dienen te verhouden tot geregistreerd partnerschap.

